

OUTI HEISKANEN PÅ ATENEUM 8.10.2021–9.1.2022

MATERIAL FÖR SKOLOR

MÅLGRUPP: alla årskurser

GENOMFÖRS: i skolan och/eller i Konstmuseet Ateneum

Outi Heiskanen på en flotte, Syysjärvi 1988. Bild: Sakari Viika.

OUTI HEISKANEN: *Änka (Sorgen och gumman)*, 1981, akvatint och linjeetsning, 24,5 x 30, Konstmuseet Ateneum. Bild: Jenni Nurminen.

Välkommen till Outi Heiskanens konstutställning!

Ateneums utställning lyfter fram akademiker Outi Heiskanens (f. 1937) konst i hela sin bredd. Under sin flera decennier långa karriär har Heiskanen inte bara varit en mästertlig konstgrafiker, utan också en föregångare inom performance-, jord- och miljökonst. Hon inledde sin karriär som bildkonstlärare och undervisade också på Konstakademien i flera år.

I Outi Heiskanens verk finns en härlig flygande fantasi, men också allvarligare toner, även sorg – allt som hör livet till. Utställningen har sammanställts av Heiskanens konstkännare och mångåriga goda vän, FD Tuula Karjalainen, tillsammans med Ateneums intendent Sointu Fritze. I skolmaterialet ingår några uppgifter som kan kombineras med ett besök på Ateneum eller med en separat, via webben bokad distansguidning. Avsikten med uppgifterna är att få publiken att finna upptäckandets glädje och att mata fantasin såväl genom att studera utställningens

verk som genom att själv skapa. Tilläggsuppgifter om utställningen och bilder hittar ni på:

<https://ateneum.fi/sv/utställningar/outi-heiskanen/>

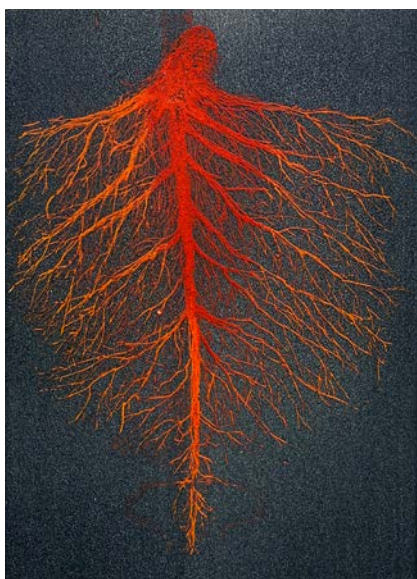
Skolgrupper är välkomna till museet. Ni kan se på utställningen på egen hand under en lärares ledning, men vi rekommenderar att ni bokar en guddad rundvandring, ett utställningsintro i Ateneumsalen eller en distansguidning via webben. Alla tre alternativ genomförs live och leds av våra sakkunniga guider. Vi följer coronarestriktionerna och ber er följa direktiven för museibesök på Ateneums webbplats. Tilläggsuppgifter: <https://ateneum.fi/sv/skolor/>

ATENEUM

LEVANDE LINJER

OUTI HEISKANEN: *Stamföräldrar*, 1979, linjeetsning, 10,5 x 7,5 cm, Sara Hildéns konstmuseum
Bild: Janne Laine.

OUTI HEISKANEN: *Blodrot*, 1992, flatbitning och färgvals, 32,5 x 23,5 cm, privatsamling. Bild: Janne Laine.

OUTI HEISKANEN: *Majja*, 2003, torrål och linjeetsning, 24 x 20 cm, Konstmuseet Ateneum, Tuomo Seppos samling.
Bild: Jenni Nurminen.

Hur bilderna föds har varit en mycket personlig upplevelse för Outi Heiskanen, en mystisk process, något som hon också själv ofta har förundrat sig över. Redan när hon som ung inledde sin konstnärliga bana såg hon den levande – eller risiga – linjens skönhet. Den är föränderlig, precis som blodådror, ett vasstrå och naturligtvis ett ris.

I skolan: Teckna ett självporträtt

MATERIAL: SPEGLAR ELLER MOBILTELEFONER, PAPPER, BLYERTSPENNOR ELLER ANDRA RITVERKTYG

Ta fram en spegel eller ta en bild av ditt ansikte med mobilen. Fundera på om du vill se dig själv rakt framifrån eller mera från ena sidan, i halvprofil. Granska bilden – vilken form har ditt ansikte, hur ser håret ut?

Håll i blyertspennan med några fingrar längst upp och börja teckna ditt självporträtt. Pennans spets hoppar och skuttar och linjen vill gå sin egen väg, men det hör till. När man inte helt kan styra pennans rörelser bildas en levande, risig linje. Fortsätt att teckna och lägg till parallella linjer där du ser mörkare områden. På det sättet skapas skuggor som ger ansiktet form.

Alternativt kan ni göra uppgiften så att ni tecknar i par så att den ena först är modell och den andra tecknar. När den ena bilden är färdig byter ni roller.

I skolan: I min hand växer en skog av linjer

MATERIAL: MJUK BLYERTSPENNA (T.EX. 6 B) OCH PAPPER

Öppna handen och titta tyst på linjerna på din handflata. Ta en mjuk penna i andra handen och teckna linjerna på pappret en efter en utan att se på pappret. Börja med den kraftigaste fåran, titta noga och teckna långsamt. Pressa pennan hårdare mot pappret där fåran är tydlig och djup. Den tecknade linjen blir levande, mörkare och ljusare.

Fortsätt att rita så i ungefär tio minuter medan du noggrant granskar handens linjer. Titta sedan på bilden du har ritat: vad påminner den dig om? Du kan fortsätta med att med blyerts fylla ut och färga mellanrummen så att olika nyansområden bildas. Avsluta med att ge bilden ett namn.

GESTALTERNAS VÄRLD

OUTI HEISKANEN: *Skarp hörsel*, 2001, linjeetsning och torrnl, 10 x 7 cm, HAM Helsingfors konstmuseum.
Bild: Kirsi Halkola.

Genom hela sin produktion har Outi Heiskanen undersökt och tecknat djur, människor samt mellanting mellan djur och människa: fru bäver, åsnekvinnan, kattbaben och många fler. Hon har ända sedan barndomen haft ett nära och naturligt förhållande till djur, vilket har bevarats och funnit nya former.

OUTI HEISKANEN: *Bugning I*, 1984, linjeetsning och akvatint, 20 x 23,5, Konstmuseet Ateneum.
Bild: Jenni Nurminen.

I skolan: Från magiska fläckar till något nytt

MATERIAL: AKVARELLFÄRG OCH/ELLER FLYTANDE TUSCH, AKVARELLPAPPER ELLER ANNAT STADIGT, SUGANDE PAPPER AV GOD KVALITET, OLIKA RITVERKTYG

Ta fram målarverktygen och börja med att fukta pappret lätt med våt pensel. Måla på det våta pappret med en eller två färger med stora, frejdiga drag. Prova också på att låta stark färg sprida sig i fläckar på det fuktiga pappret, droppa färg lite här och där med penselspetsen.

När färgen torkat litet och du kan vända på pappret, granska det från nya vinklar: vänd det upp och ned, titta på det från höger och från vänster. Hittar du antydningar till djur, människor, väsen, landskap, en karta eller något annat? Du kan fortsätta genom att endera måla eller teckna. Lägg till linjer och olika ytor med penselspetsen eller ett ritstift. Låt gestalten och dess egen omgivning stiga fram på pappret, på det sättet bildar fläckarna nya bilder.

FAMILJ OCH VÄNNER

OUTI HEISKANEN: *Beundrad skönhet*, 1979, linjeetsning och akvatint, 10,5 x 17 cm, Konstmuseet Ateneum.
Bild: Jenni Nurminen.

OUTI HEISKANEN: *Gunga*, 1980, linjeetsning och akvatint, 16,5 x 23,5 cm, Konstmuseet Ateneum.
Bild: Jenni Nurminen.

OUTI HEISKANEN: *Rödhårig flicka*, 1974, linjeetsning, akvatint och torrål, 14 x 14 cm, Konstmuseet Ateneum.
Bild: Jenni Nurminen.

I Outi Heiskanens verk träffar vi hennes familj och stora vänkrets. Hon har funnit sina motiv i sitt sinnes olika lager och i vardagen, i allt hon har sett.

Outi Heiskanens bilder rör sig kring livets grundfrågor: sorg, kärlek, glädje, död och rädsla samt saknad, födelse och graviditet. De är gemensamma för oss alla och samtidigt odelbart privata.

På Ateneum: En ny vän

MATERIAL: PAPPER OCH BLYERTSPENNA (VÅR INFODISK LÅNAR UT SKRIVUNDERLAG; MAN FÅR INTE ANVÄNDA VÄGGAR SOM UNDERLAG).

Välj en sal, gå runt och se på konstverken där. Välj den gestalt i ett konstverk som intresserar dig mest. Lägga märke till minen och kroppsställningen. Du kan prova på att härma minen och kroppsställningen för att se hur det känns.

Använd din fantasi och uppfinningsförmåga: Vad kunde gestalten heta? Vad känner och tänker den? Hur ser dess omgivning ut? Presentera gestalten du valt för de andra. Berätta varför du ville bli vän med den. Du kan berätta fritt eller skriva ner på papper.

Uppgiften kan alternativt göras i skolan: skriv en lång berättelse om gestalten. Förbered uppgiften under besöket på Ateneum: ta en bild av gestalten du valt med din mobil. Kom ihåg att man får ta bilder på museet, men utan blix. Du kan också få hjälp av bilder som finns på Ateneums webbplats.

KOJOR OCH INSTALLATIONER

OUTI HEISKANEN: *Liten jurta, 1977, torrånål och linjeetsning, 6 x 9 cm, Konstmuseet Ateneum. Bild: Jenni Nurminen.*

Outi Heiskanen, Flyttbara Tuonela, 1983. Bild: Sakari Viika.

Ris och kvistar har alltid varit ett kärt material för Outi Heiskanen. Under årtionden byggde hon kojor av dem på de platser där hon råkade leva. I samband med sina utställningar uppmuntrade hon människor till att också själva bygga egna kojor.

Utomhus: Minikoja

MATERIAL: RIS, KÄPPAR, BLAD OCH SNÖ SOM FINNS UTE.

Bygg ett litet hus, en minikoja, av sådant ni hittar på skolgården eller i en närliggande park (använd endast material ni hittar på marken, högakta naturen). Ni kan bygga kojor ensamma, i par eller i mindre grupper. Om det är snö på marken kan ni utöver ris och växtdelar också använda snö.

Fundera på vem som bor i kojor. Hur lever figuren där och vad gör den? Ge figuren ett namn.

Gå runt och se på kojorna tillsammans. Fundera på om kojorna kanske bildar ett gemensamt område, rentav en by? Är kojorna likadana eller olika? Hur skulle man kunna röra sig mellan dem?

Tilläggsuppgift att göra i skolan eller hemma: Ta en bild av din minikoja med din mobil. Studera bilden senare. Hur böjer sig kvistarna, hur ser riset och de torra löven ut? Hur ser detaljerna ut när man tittar noggrant? Teckna eller måla din koja på papper. Rita också dit en figur som kunde bo i kojor. Avsluta med att skriva ner en berättelse om figuren med inledningen: "Det var en gång ...".

Exempel på en minikoja byggd i en lekpark. Bild: Erica Othman

TEXT:

Satu Itkonen, Erica Othman, Katariina Salmijärvi.
En del av presentationstexterna baserar sig på utställningens
väggtexter som är skrivna av FD Tuula Karjalainen.

ÖVERSÄTTNING:

Barbara Cederqvist

GRAFISK DESIGN:

Rami Laine

Konstmuseet Ateneum / Finlands Nationalgalleri 2021

Konstmuseet Ateneum/ Finlands Nationalgalleri
Brunnsgatan 2, 00100 Helsingfors
Telefon: 0294 500 401
ainfo@ateneum.fi
www.ateneum.fi

ATENEUM